

Een academiejaar in de stad met de vier bijnamen: enkele indrukken

Alexander Loengarov

Bologna la Dotta

De hoofdstad van Emilia-Romagna is al bijna een millennium lang bekend als zetel van de oudste universiteit ter wereld, gesticht in 1088. In de Commedia dell'Arte was *il dottor Balanzone* het prototype van de geleerde universitair en nog altijd staat Bologna bekend als “la Dotta” (de wijze). Voor een buitenlandse student die Italië hoofdzakelijk kent op basis van vakantie-ervaringen vraagt de Alma Mater Studiorum toch wel wat aanpassing. Als student word je namelijk veel meer aan je lot overgelaten dan in België: probeer het zelf maar uit te zoeken en ... erger je vooral niet aan de administratieve rompslomp! Voor het minste (gaande van het inkijken van een boek in de bibliotheek tot het gebruiken van computer- of sanitaire faciliteiten) moet je hier namelijk *schede* (fiches) invullen, een *documento* laten zien of ergens in een bijna onvindbaar bureautje een stempel halen. Een van de bureaucratische hoogtepunten is toch het verhaal van een professor van het departement van *Italianistica* die, nadat hij een lijmstift was gaan vragen op het secretariaat, daarvoor een bewijsje meekreeg! Op den duur word je dergelijke toestanden wel wat gewoon ...

Ook wat de vakken betreft, was het even wennen. De lessen in het Italiaans vallen goed mee, als je niet oververmoeid bent tenminste. Wat je de ogen doet opentrekken, is de uitgebreide *bibliografia* die elke cursus omvat. Vakken waarvoor je zes of zeven boeken moet lezen zijn niet ongewoon. Algemene paniek dus onder de Belgische studenten hier, maar de meeste professoren houden wel rekening met het feit dat ons leesritme in het Italiaans wel wat lager ligt. En de examens vallen over het algemeen goed mee, als je ermee rekening houdt dat je examen twee weken later kan plaatsvinden dan de dag waarop het gepland was!

Bologna la Grassa

Als één van de vermeende culinaire hoogtepunten in Italië, is Bologna aan haar bijnaam *la Grassa* (de vette) gekomen. En inderdaad ... trattoria's, osteria's, pasticceria's en andere -ia's weten zowel de Italiaan te verleiden als de buitenlandse student en de reiziger die even wat anders wil dan de klassieke toeristenpizza. Naar één gerecht zal je hier waarschijnlijk tevergeefs zoeken op de menukaart: de spaghetti bolognese. Wat als een mythe de wereld in is gestuurd en voor nog geen drie euro in de Leuvense Alma's te verkrijgen is, komt hier overeen met *spaghetti al ragù*. Typischer zijn echter de *tortellini* en de *tortelloni*, stukjes pasta gevuld met kaas, peterselie, spinazie, gehakt enz., op 1001 wijzen te bereiden.

Tijdens een jaar in het buitenland kan je dus ook naar hartelust experimenteren met nieuwe ingrediënten. Er zijn ook enkele *mensa's*, maar naar mijn bescheiden mening moeten ze het onderspit delven in vergelijking met de reeds vermelde Leuvense Alma's. Gelukkig wordt er af en toe ook een *cena* (etentje) georganiseerd bij één of andere collega-student ...

Bologna la Rossa

Het is niet erg duidelijk of de bijnaam *la Rossa* (de rode) oorspronkelijk te wijten is aan de kleur van de vele daken en de roodgeschilderde gevels van het historische centrum of aan de politieke overtuiging van een groot deel van de bevolking. In ieder geval, beide verklaringen lijken goed mogelijk, zelfs voor iemand die slechts enkele dagen in Bologna is. Als je even door één van de vele *portici* een straat zoals de *via Santo Stefano* bekijkt, snap je al gauw wat een rode gevel is, en bij een uitzicht op Bologna (vanop de Torre degli Asinelli of vanaf het Santuario della Beata Vergine di San Luca, bijvoorbeeld) valt weer dezelfde kleur op. Ook in politieke termen wordt het vlug duidelijk: in de stad van Romano Prodi (die je wel eens kan tegenkomen als je op een mooie maandagmorgen naar de les wandelt) worden, in affiches of infostandjes, linkse ideeën regelmatig kenbaar gemaakt. Overigens laat ook rechts hier duidelijk zijn stem horen, en het is best wel eens leuk om hier de aanloop tot de verkiezingen mee te maken: regelmatig word je op straat aangesproken door aanhangers van één van de vele partijen ... *Non sono italiano, quindi non posso votare ...*

Bologna la Turrita

Als één van de culturele hoofdsteden van het jaar 2000 speelde Bologna natuurlijk al haar cultuur-historische troeven uit. Het symbool van de stad zijn natuurlijk de *Due Torri* (twee torens, Torre degli Asinelli en Torre dei Garisenda), die beiden scheef staan (wie sprak er weer over Pisa?). Bij die van de Asinelli valt het nog mee: de toren is nog in zijn geheel bewaard en kan beklommen worden. De Torre dei Garisenda was echter helemaal een wiskundige ramp en werd al in de middeleeuwen voor de helft afgebroken uit angst voor instortingsgevaar. Wat er ook van zij, *sotto le Due Torri* is dé afspraakplaats in Bologna ...

Minder bekend zijn de kleinere torens van andere middeleeuwse families. Ze vallen niet zo op als hun grote broers maar je kan ze wel tegenkomen als je verdwaald bent geraakt in de oude steegjes, op zoek naar postzegels of naar één of ander adres. Bovendien heeft de stad nog meer te bieden dan alleen maar torens. Piazza Santo Stefano met de *Sette Chiese* (gaan terug tot de vijfde eeuw van onze jaarrekening), Piazza Maggiore waar het Palazzo del Podestà eindelijk uit de steigers is, beeldhouwwerk van Michelangelo in San Domenico, de fresco's in het Oratorio di Santa Cecilia, om nog maar te zwijgen van de talrijke musea, concerten en evenementen in open lucht. En als je even de drukte van la Turrita wilt verlaten, zijn de mogelijkheden legio: het gezellige Modena, het overbekende maar steeds adembenemende Firenze en het romantische Verona liggen op een boogscheut. Bovendien duikt de herinnering aan de weekenduitstapjes ook op tijdens het studeren: bij een les over Ariosto zie je plots weer het kasteel van Ferrara voor je en een les van Professor Altieri doet je steeds aan Venetië denken. Wat is er trouwens heerlijker dan het carnaval in *la Serenissima*, onder een wolkenloze hemel en een stralende zon?